

Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu

Slová cudzieho pôvodu:

- slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li **vyslovujeme tvrdo**, napr. **diktát**, **delfín**, **delegát**, **televízia**, **nikotín**, **lečo**, **nervozita**, **diplom**...
- **neexistujú v nich dvojhlásky**, napr. v slove **ak-ci-a** sú 3 slabiky

POZOR aj v niektorých **domácich** (slovenských) sa de, te... číta tvrdo, napr. **títo**, **tieto**.

Pravopis slov cudzieho pôvodu - po mäkkej spoluhláske môže nasledovať tvrdé y, napr. **cyprus** a po tvrdej mäkké i, napr. **gitara**)

V slovách cudzieho pôvodu je:

- **pôvodná výslovnosť** – tvrdé slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li
- **pôvodný pravopis**

Zdomácnené slová cudzieho pôvodu

Niektoré prebraté slová časom v našom jazyku zdomácknejú – ich pravopis sa postupne prispôsobí (weekend => víkend, e-mail => mejl, hardware => hardvér...) a **začnú sa skloňovať podľa slovenských vzorov**, napr.:

optimista – vzor hrdina

víkend, kompromis... – vzor dub

dóza, cyrilika... – vzor žena

komunikácia, civilizácia, diskusia, dyslexia... – vzor ulica – POZOR D sg. **diskusií**, G pl. **diskusií**

kimono, epicentrum, múzeum, gymnázium... – vzor mesto – POZOR D sg. (k) **múzeu**, G pl. **múzeí**

Tie slová cudzieho pôvodu, ktoré sa nepodobajú našim vzorom, zostávajú nesklonné.

Nesklonné slová cudzieho pôvodu:

MUŽSKÝ ROD	ragú, hašé, frikasé – jedlá z mäsa
ataše – diplomat	menu (denná ponuka jedál)
ŽENSKÝ ROD	froté (tkanina s uzlíkmi, z ktorej sa vyrábajú uteráky)
miss (vítazka súťaže krásy)	bully (rozohratie hry)
lady (šľachtický titul ženy v Anglicku)	skóre (bodový stav, výsledok súťaže)
avenue (široká hlavná ulica)	finále (záverečné kolo súťaže)
STREDNÝ ROD	rande (schôdzka)
pyré (kaša zo zemiakov/ovocia/zeleniny)	renomé (dobré meno)
furé (cukríky s náplňou)	interview (rozhovor so známou osobnosťou)
dražé (drobné ploché cukríky)	alibi (dôkaz nevinoty)
filé (plát vykosteného mäsa)	hobby (záujmy)
čili (štipľavé korenie z červených papričiek)	kupé (oddelenie v osobnom vlaku; typ športového auta)

frappé (ovocná zmrzlina)	turné (séria vystúpení umelca)
resumé (zhrnutie)	fair play (poctivá hra)

Slovník cudzích slov

I	Význam	Y	Význam
biografia	životopis	byrokracia	úradníctvo
dimenzia	rozmer (2D, 3D, 4D...)	cylinder	typ klobúka
titan	obor	cyprušteľ	rastlina
tiráž	vydavateľské údaje na konci knihy	hygiena	pravidlá čistoty
tím	družstvo	kyklop	bájny obor s 1 okom
nitovať	spájať kovovými nitmi	gýč	prezdobený predmet
niklovaný	pokovovaný (nikel=druh kovu)	gymnastika	druh športu
nitrolak	lak s obsahom dusíka	hymna	oslavná pieseň
fikcia	klam, výmysel	hydrant	uzáver vody
gigantický	obrovský	hypnóza	umelý spánok
gilotína	nástroj na popravu	hysterik	človek trpiaci hystériou
girlanda	závesná ozdoba	hypermarket	obchod s množstvom oddelení
história	minulosť; veda o minulosti - dejepis	fyzika	veda o prírode
hit	populárna pieseň	myrha	živica myrhovníka
hipodróom	konská dráha	Pytagoras	matematik
chirurg	odbor. lekár, operatér	symfónia	zložitá orchestrálna skladba
chinín	liek	zygota	oplodnené vajíčko
chiméra	príšera	syntax	skladba, náuka o vetách
skicár	náčrtník	mykológ	odborník na huby
kilogram	hmotnostná jednotka	pyré	kaša zo zemiakov/ovocia/ zel.
fínčina	jazyk	pylón	stĺp
finesa	detail, podrobnosť, jemnosť	kryštál	teleso s pravidelnou štruktúrou
fingovať	predstierať	dysgrafia	porucha písania
finiš	záver	dyskalkúlia	porucha počítania
birmovka	cirkevná sviatosť	psychológ	lekár duše
minister	vysoký štátny úradník	dynastia	rod
pikap	druh úžitkového vozidla	symbol	znak
riviéra	pobrežie s plážami	epicentrum	ohnisko, stred, východiskový bod
silikón	druh plastu	hypotéza	predpoklad
zinok	chemický prvok	sympióza	spolužitie
fiktívny	neskutočný, vymyslený	symetrický	súmerný, pravidelný
bizón	americké zviera podobné zubrovi	pyramída	ihlanovitá hrobka
biskvit	drobné pečivo, sušienky	pytón	druh hada
minimum	najmenšie množstvo	lyrika	literárny druh

mimika	výzor a pohyby tváre	sylaba	slabika
piknik	posedenie v prírode	mýtus	báj
diktafón	prístroj na zaznamenávanie hlasu	lyceum	typ strednej školy
rímsa	vodorovný architektonický prvok	gynekológ	ženský lekár
kilometer	dĺžková jednotka	dynamický	pohyblivý, rýchly
kivi	druh ovocia; pštrosovitý vták	rytmus	pravidelné striedanie prízvukných a neprízvukných slabík
limuzína	prepychové auto	rým	zvuková zhoda slabík na konci veršov
cimbal	hudobný nástroj	kýl	časť lodného trupu, l. kostra
citát	doslovné uvedenie cudzieho textu	lýra	hudob. nástroj
diskvalifikácia	vylúčenie zo súťaže	cyklista	jazdec na bicykli
hitparáda	rebríček hitov	hyena	africká psovité šelma
poliklinika	zdravotnícke zariadenie mesta	pyrotechnik	odborník na výbušniny
riskovať	konat' niečo nebezpečné	cynizmus	opovrhovanie prejavmi citov
rizoto	jedlo z ryže	sympatia	náklonnosť
vírus	mikroorganizmus	mys	výbežok pevniny do mora
vineta	nálepka na fľaši	bicykel	dvojkoľosové vozidlo
siláž	rastlinný odpad, krmivo	cyklámen	kvitnúca rastlina
sifón	fľaša na výrobu sódy; uzáver potrubia	fyzika	veda o prírode
tiket	vstupenka; potvrdenie o stávke	rytier	stredoveký bojovník
tip	odhad výsledku	mytológia	bájoslovie
limonáda	sýtený ovocný nápoj	kynológia	náuka o psoch
epidémia	hromadná nákaza	synagóga	židovský kostol
digitálny	číslicový	typický	charakteristický, príznačný
superlatív	tretí stupeň pri stupňovaní	sympatický	budiaci sympatie
triler	napínavý príbeh alebo film	polygrafia	tlačiarenský priemysel
víkend	koniec týždňa, sobota a nedeľa	Cyril	meno
diskusia	organizovaný rozhovor	cyrilika	slovanské písmo
optimista	človek s kladným postojom k životu	fyziológia	veda študujúca funkcie orgánov
pesimista	človek so záporným postojom k životu	fyzický	hmotný, telesný
kompromis	dohoda	dyslexia	porucha čítania
filé	plát vykosteného mäsa	dysgrafia	porucha písania
kimono	japonský odev bez zapínania, strih šiat	disharmónia	nesúlاد
civilizácia	stupeň vývoja spoločnosti	dispozícia	sklon k niečomu